

Landet där nästan allt sker på bokad tid

Berättelse

Om du är ny i Sverige märker du snart en sak: mycket sker på bokad tid. Att boka tid betyder att man i förväg bestämmer en dag och en klockslag för ett besök. Man bokar tid hos vårdcentralen, hos tandläkaren och hos frisören. Man bokar också tid för möten med olika myndigheter. För många som kommer från andra länder är det här ovant, eftersom man på andra håll ibland bara går dit och väntar på sin tur.

När det gäller vården bokar många sina tider på webbplatsen 1177.se. Där loggar man in med en e-legitimation, oftast BankID. När man är inloggad kan man boka en ny tid, omboka till en annan dag eller avboka en tid man inte längre behöver. Ofta kan man också se sina inbokade tider på sidan. Det är dock bra att veta att exakt vad man kan göra på 1177.se kan variera mellan olika regioner och mottagningar — alla mottagningar visar till exempel inte tiderna eller låter dig avboka där. Vill man inte använda webben går det också bra att ringa till vårdcentralen.

En praktisk fördel är att man ofta kan välja att få en påminnelse via SMS när man har bokat en vårdtid. Då får man ett meddelande i telefonen några dagar innan, så att man inte glömmer bort besöket.

Att passa tiden ses som viktigt i Sverige. Kommer man för sent kan besöket behöva bokas om. Om man inte kan komma alls bör man avboka i god tid. På många mottagningar måste man avboka senast 24 timmar innan, men den gränsen kan skilja sig mellan olika regioner. Avbokar man för sent, eller inte alls, kan man få betala en avgift för det som kallas uteblivet besök. Hur stor avgiften är bestäms av varje region. I till exempel Stockholm och Skåne är avgiften 400 kronor, men det är ingen siffra som gäller i hela landet, och reglerna för vem som behöver betala kan också vara olika.

Bokade tider gäller inte bara vården. Hos Skatteverket bokar man till exempel tid via webben för id-kort och identitetskontroll. Det är värt att veta att de servicekontor som gör id-kort inte finns på alla orter, så ibland får man resa en bit.

Men allt kräver inte en bokad tid. Vid ett akut och livshotande läge ska man genast ringa 112, och då behövs ingen bokning. Är behovet brådskande men inte livshotande kan man i stället ringa 1177 för att få råd om vad man ska göra.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
bokad tid	en dag och ett klockslag som är bestämt i förväg
ovant	nytt och konstigt; något man inte är van vid
e-legitimation	ett sätt att visa vem man är på nätet, t.ex. BankID
omboka	ändra en bokad tid till en annan dag eller tid

ORD	FÖRKLARING
avboka	ta bort en tid man har bokat
region	en del av Sverige som styr bland annat vården
mottagning	ett ställe i vården dit man kommer för att få hjälp
uteblivet besök	när man inte kommer på en bokad tid
avgift	pengar man betalar för en tjänst
livshotande	så allvarligt att en person kan dö
brådskande	något som behöver göras snabbt

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad menas med att "boka tid"?
  1. Att man kommer dit utan att säga något i förväg.
  2. Att man i förväg bestämmer en dag och ett klockslag för ett besök.
  3. Att man alltid betalar i förväg.
2. Varför kan det kännas ovant för en ny person att allt sker på bokad tid?
  1. För att telefonerna i Sverige är dyra.
  2. För att man på andra håll ibland bara går dit och väntar på sin tur.
  3. För att man inte får träffa läkare i andra länder.
3. Vad säger texten om vad man kan göra på 1177.se?
  1. Alla mottagningar i hela landet erbjuder exakt samma sak.
  2. Det varierar mellan regioner och mottagningar vad man kan göra.
  3. Man kan bara läsa nyheter där.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Man kan ofta få en påminnelse om sin vårdtid via SMS.
  2. Avgiften för uteblivet besök är 400 kronor i hela Sverige.
  3. Man loggar in på 1177.se med en e-legitimation.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Vid ett livshotande läge ska man boka tid på 1177.se.
  2. Servicekontor som gör id-kort finns inte på alla orter.
  3. De flesta svenskar tycker att det är jobbigt att boka tid.
6. Texten säger att avgiften är 400 kronor i Stockholm och Skåne, men skriver också att det "inte är någon siffra som gäller i hela landet". Förklara med egna ord varför man måste vara försiktig med den siffran.
7. Vad är skillnaden mellan att ringa 112 och att ringa 1177? När ska man ringa vilket nummer?
8. Varför är det bra att avboka en tid i god tid om man inte kan komma? Svara med stöd i texten.

Facit

1. Att man i förväg bestämmer en dag och ett klockslag för ett besök.
1. För att man på andra håll ibland bara går dit och väntar på sin tur.
1. Det varierar mellan regioner och mottagningar vad man kan göra.
1. ja b) nej (avgiften bestäms av varje region; 400 kronor gäller t.ex. Stockholm och Skåne, inte hela landet) c) ja
1. nej (vid ett livshotande läge ringer man 112 direkt, ingen bokning behövs) b) ja c) det står inte i texten (texten säger inget om vad svenskar tycker)
- Exempel på svar: Avgiften bestäms av varje region, så den kan vara olika på olika ställen. Därför kan man inte säga att 400 kronor gäller överallt — i en annan region kan summan vara en annan, och reglerna för vem som betalar kan också skilja sig.
- Exempel på svar: Man ringer 112 vid ett akut och livshotande läge, alltså när det är mycket allvarligt och bråttom. Man ringer 1177 när behovet är brådskande men inte livshotande och man vill ha råd om vad man ska göra.
- Exempel på svar: Om man avbokar i god tid kan någon annan få tiden, och man slipper kanske betala en avgift för uteblivet besök. På många mottagningar måste man avboka senast 24 timmar innan.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för att öva praktiskt vardagsspråk kring vård och myndigheter (boka, omboka, avboka, avgift, region) samt för att markera osäkerhet och regional variation i språket (“kan variera”, “bestäms av varje region”). Tema: vardagskultur och samhällsservice i Sverige. Fråga 6 är en inferens- och källkritikfråga om varför en siffra inte kan generaliseras till hela landet. Lyft skillnaden mellan 112 och 1177 noga, eftersom den är viktig i verkligheten. Låt eleverna jämföra med hur man bokar vård och möten med myndigheter i sina egna länder.

Diskussionsfrågor

- Hur bokar man tid till vården eller en myndighet där du kommer ifrån? Liknar det Sverige eller är det annorlunda?
- Texten säger att det är viktigt att passa tiden. Hur ser man på att komma i tid där du bor eller kommer ifrån?
- Vad kan vara svårt med att boka tid på en webbplats som 1177.se när man är ny i Sverige? Vad skulle kunna hjälpa?
- **Skriv (5 meningar):** Beskriv steg för steg hur du skulle göra för att boka en tid hos vårdcentralen. Vad gör du först, och vad gör du om tiden inte passar?

Källor och faktagranskning

- 1177, Passar inte tiden? Boka, omboka eller avboka – <https://www.1177.se/om-1177/nar-du-loggar-in-pa-1177.se/det-har-kan-du-gora-nar-du-loggat-in/passar-inte-tiden-boka-omboka-eller-avboka/>
- Informationsverige.se, Att hitta rätt i vården – <https://www.informationsverige.se/sv/om-sverige/att-varda-sin-halsa-i-sverige/att-hitta-ratt-i-varden.html>
- Skatteverket, Besök ett servicekontor – <https://www.skatteverket.se/omoss/kontaktaoss/besokservicekontor.4.515a6be615c637b9aa4acd5.html>
- 1177 Stockholm, Ny avgift för uteblivet besök i vården – <https://www.1177.se/Stockholm/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter-i-stockholms-lan/ny-avgift-for-uteblivet-besok-i-varden/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: I Sverige är det vanligt att man bokar tid i förväg för många vardagssaker, t.ex. besök hos vårdcentral, tandläkare och frisör samt möten med myndigheter. Vård bokas ofta via 1177.se, där man loggar in med e-legitimation (t.ex. BankID) och kan boka, omboka, avboka och se sina inbokade tider; det går också att ringa vårdcentralen. När man bokat en vårdtid kan man ofta välja en påminnelse via SMS. Vid akut, livshotande läge ringer man 112 (ingen tidsbokning behövs); vid brådskande men inte livshotande behov kan man ringa 1177 för råd. Hos Skatteverket bokar man tid via webben (Statens servicecenter) för t.ex. id-kort och identitetskontroll, men servicekontor som utfärdar id-kort finns inte på alla orter. Att komma i tid ses som viktigt, och kommer man för sent kan besöket behöva bokas om. OSÄKERHETER OCH MYTER (markeras försiktigt i texterna): Avgiften för uteblivet besök bestäms regionalt — i t.ex. Stockholm och Skåne är den 400 kronor, men siffran gäller inte hela landet, och vem som måste betala (t.ex. barn eller personer med frikort) varierar mellan regioner. Tidsgränsen för avbokning är ofta 24 timmar men kan skilja sig mellan regioner och mottagningar. Exakt vad man kan göra på 1177.se varierar mellan regioner; vissa mottagningar visar inte inbokade tider eller tillåter inte avbokning där. Påståendet att svenska verbet "boka" hänger ihop med engelskans "book" är en folketymologi som inte är kontrollerad i SAOB och presenteras därför inte som säker.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.